

УДК 620.9.004:003.13

АНАЛІТИЧНА МОДЕЛЬ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТІ РЕМОНТУ ДЕТАЛЕЙ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ВІБРОДУГОВОГО НАПЛАВЛЕННЯ

Новік О.Ю.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Тел. (0619)42-20-74

Анотація – робота присвячена техніко-економічному обґрунтуванню доцільності використання вібродугового наплавлення при ремонті деталей за допомогою аналітичного моделювання за фактором часу.

Ключові слова - аналітичне моделювання, фактор часу, вартісна оцінка, результат, витрати, ефект, ефективність.

Постановка проблеми. При визначенні економічної доцільності використання способів ремонту деталей, доцільно використовувати такі параметри, які вказують на ефективність способу, що аналізується, протягом часу.

Аналіз останніх досліджень. Існуючі способи оцінки ефективності використання способів ремонту деталей не надають можливості зробити оцінку застосовності способів до умов підприємства та зробити висновок в часовому параметрі того чи іншого способу відновлення деталі.

Формування цілей статті. Ціллю статті є аналітичне визначення ефективності використання вібродугового наплавлення при ремонті деталей.

При визначення ефективності використання вібродугового наплавлення при ремонті деталей необхідно:

- розробити методи визначення вартісних параметрів аналітичних способів з урахуванням фактору часу;
- розробити матрицю для аналітичного визначення часових параметрів, які характеризують ефективність способів відновлення деталей.

Основна частина. Для аналітичного моделювання на базі характеристики способів ремонту деталей [1] пропонується визначити вартісну оцінку результатів (P_i) за наступною залежністю

$$P_i = C_{ві} \cdot K_p \cdot \alpha_i, \quad (1)$$

де $C_{\text{вi}}$ – питома собівартість аналізованого i -го способу, грн./м²;
 K_p – коефіцієнт рентабельності ($K_p = 1,25$);
 α_t – коефіцієнт, що враховує фактор часу.

Для визначення додаткових питомих витрат (ΔK) використовується залежність [3], яка дозволяє визначити обсяг робіт, що забезпечить нульову рентабельність (W_0)

$$W_0 = \frac{\Delta K \cdot \alpha_{tj}}{\left(1 - \frac{C_{\text{п}}}{P_t}\right) \cdot \alpha_{tj}}; \quad (2)$$

при $\alpha_{tj} = 1$ залежність (2) має вигляд

$$W_0 = \frac{\Delta K}{1 - \frac{C_{\text{п}}}{P_t}}. \quad (3)$$

При ($W_0 = P_t$) та рентабельності способу 0,25, залежність (3) має вигляд

$$W_0 = P_{ti} = \frac{\Delta K}{1 - 0,8}. \quad (4)$$

Таким чином,

$$\Delta K = P_{ti} \cdot 0,2. \quad (5)$$

Так для способу відновлення поверхні вібродуговим наплавленням, при $\alpha_{tj} = 1$, початкові дані наступні [1]: $C_{\text{вi}} = 40$ грн/м².

Таким чином, додаткові капітальні вкладення складуть

$$\Delta K = 40 \cdot 1,25 \cdot 0,2 = 10 \text{ грн/м}^2$$

Коефіцієнт, що враховує фактор часу α_t визначається за пропозицією [2]

$$\alpha_t = (1 + E_n)^{t_p - t_j}, \quad (6)$$

де E_n – норматив ефективності додаткових капітальних вкладень ($E_n = 0,1$);

t_p – розрахунковий рік;

t_j – результати і витрати, що зведені до розрахункового періоду.

Результати розрахунків α_t наведені в таблиці 1.

Витрати на реалізацію запропонованого способу відновлення з урахуванням фактору часу

$$Z_t = \sum_t^{t_k} (\Delta K + C_{\text{в}}) \alpha_{tj}. \quad (7)$$

Так наприклад, для умов, що передбачають розробку технологічної пропозиції з вібродугового наплавлення за рік до початку використання запропонованого способу, коефіцієнт, що враховує фактор часу $\alpha_t = 1,1$.

Таблиця 1 – Результати розрахунків α_t

Кількість років попередніх розрахунковому року	α_t	Кількість років, які проходять за розрахунковим роком	α_t
10	2,5937	1	0,9091
9	2,35,79	2	0,8264
8	2,1436	3	0,7513
7	1,9487	4	0,6830
6	1,7716	5	0,6209
5	1,6105	6	0,5645
4	1,4641	7	0,5132
3	1,3310	8	0,4665
2	1,210	9	0,4241
1	1,100	10	0,3855
0	1,000	11	0,3505

Таким чином,

$$P_t = 0 \cdot 1,1 = 0;$$

$$Z_t = 10 \cdot 1,1 = 11 \text{ грн./м}^2.$$

Аналогічно виконуються розрахунки для інших років і результати наводяться в таблиці 2

Таблиця 2 – Матриця аналітичного визначення часових параметрів відновлення поверхні методом вібродугового наплавлення

Показник	Рік								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Вартісна оцінка результату, грн./м ²	-	50	50	50	50	50	50	50	50
Інтегральна вартісна оцінка результату P_t , грн./м ²	-	50	90,9	116,4	125,1	119,6	105,3	87,7	70,6
Вартісна оцінка одночасних витрат, ΔK , грн./м ²	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Вартісна оцінка поточних витрат, грн./м ²	-	40	40	40	40	40	40	40	40
Інтегральна вартісна оцінка, Z_t , грн./м ²	11,0	51,0	82,7	101,4	106,3	99,9	86,9	71,6	57,3
Фактор часу, α_t	1,1	1,0	0,9091	0,8264	0,7513	0,6830	0,6209	0,5645	0,5132
Ефект, грн./м ²	-11,0	-1,0	8,2	15,0	18,8	19,7	18,4	16,0	13,4

Аналіз табл. 1 свідчить, що ефективність використання вібродугового наплавлення при рентабельності 25% складає 6 років.

Висновки. Запропонована аналітична модель дає можливість встановити строк ефективного використання того чи іншого способу відновлення поверхні деталі, що ремонтується, при будь-якій рентабельності способу.

Література

1. *Маслов Н.Н.* Качество ремонта автомобилей – М : Транспорт, 1975.- 375с
2. *Попов Ю.М.* Обоснование допустимых затрат на приобретение сложной техники при фирменном обслуживании.// - Механизация и электрификация сельского хозяйства. № 5...6, 1992.

АНАЛИТИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТИ РЕМОНТА ДЕТАЛЕЙ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ВИБРОДУГОВОГО НАПЛАВЛЕНИЯ

Новік О.Ю.

Анотація

Работа посвящена технико-экономическому обоснованию целесообразности использования вибродуговой наплавки при ремонте деталей с помощью аналитического моделирования по фактору времени.

ANALYTICAL MODEL OF DEFINITION OF ECONOMIC FEASIBILITY OF REPAIR OF DETAILS AT USE SURFACING UNDER A LAYER OF A FLUX

A. Novik

Summary

The work is devoted to the feasibility report on expediency of use surfacing under a layer of a flux at repair of details by means of analytical modeling behind the factor of time.